

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Filipa Dienstbiera, soudkyně Veroniky Juříčkové a soudce Štěpána Výborného v právní věci žalobkyně: **E. D.**, zastoupené Mgr. Bc. Milanem Janákem, advokátem, sídlem třída Kpt. Jaroše 1844/28, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 1. 2025, č. j. OAM-117/DS-D03-K18-2024, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 3. 6. 2025, č. j. 28 Az 1/2025-22,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobkyně **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobkyně Mgr. Bc. Milanovi Janákovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 12 269 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Žalobkyně v Norsku požádala o mezinárodní ochranu. Na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. 6. 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, byla její žádost postoupena do České republiky, která je dle citovaného nařízení příslušná k posouzení žádosti, neboť žalobkyně zde má trvalý pobyt.

[2] Žalovaný shora označeným rozhodnutím žalobkyni mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neudělil.

[3] Proti rozhodnutí žalovaného podala žalobkyně žalobu, kterou Krajský soud v Hradci Králové shora označeným rozsudkem zamítl. Krajský soud uzavřel, že žalovaný dostatečně posoudil veškerá tvrzení žalobkyně a odůvodnil, z jakého důvodu jí nelze mezinárodní ochranu udělit, a to ani ve formě azylu, ani ve formě doplňkové ochrany. Dle krajského soudu žalovaný zhodnotil její individuální situaci a o neudělení mezinárodní ochrany nerozhodl pouze na základě jejího trvalého pobytu v České republice, nýbrž na základě jí uváděných skutečností. S jeho hodnocením se krajský soud ztotožnil.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[4] Proti rozsudku krajského soudu žalobkyně (stěžovatelka) podala kasační stížnost, jejíž přijatelnost spatřuje v potřebě vyřešit v judikatuře Nejvyššího správního soudu otázku, zda cizinec, kterému bylo v České republice uděleno povolení k trvalému pobytu, může splnit podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, přestože mu bezprostředně nehrozí navrácení do země původu. Otázce se zčásti věnuje rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2021, č. j. 3 Azs 241/2020-40, není však jasné, zda povolení k trvalému pobytu nemá mít při posuzování vůbec žádnou relevanci, nebo zda jeho relevance závisí na konkrétních okolnostech každého případu.

[5] Ve stěžovatelčině případě byla existence povolení k trvalému pobytu zcela rozhodujícím důvodem, proč se svou žádostí nebyla úspěšná. Žalovaný i krajský soud své posouzení postavili na tom, že ji nic nenutí vycestovat, a nemůže jí proto hrozit pronásledování ani závažná újma. To však odporuje smyslu mezinárodní ochrany. Posouzení, zda žadateli hrozí pronásledování či vážná újma, záleží na objektivní situaci v zemi původu, nikoli na aktuální (ne)existenci povinnosti z jakéhokoli důvodu vycestovat. Mezinárodní ochrana působí do budoucna, dokud v zemi původu nebezpečí odůvodňující její udělení trvá. Existující povolení k trvalému pobytu proto nemá být pro posouzení podmínek pro udělení mezinárodní ochrany vůbec relevantní. Posouzení se má naopak řídit výhradně situací v zemi původu a riziky, kterým by byl žadatel v případě návratu vystaven. Stěžovatelka k tomu v žalobě vznesla několik konkrétních argumentů, ke kterým se však krajský soud nevyjádřil. S ohledem na nadále trvající ozbrojený konflikt na Ukrajině je přitom zjevné, že stěžovatelka splňuje minimálně podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.

[6] Podle žalovaného není kasační stížnost důvodná. Při posouzení zohlednil individuální okolnosti azylového případu stěžovatelky, která disponuje povolením k trvalému pobytu na území České republiky a návrat na Ukrajinu jí nehrozí, pokud se pro něj sama nerozhodne. Nemá důvod k obavám z pronásledování či ze skutečného nebezpečí vážné újmy. Napadený rozsudek se se stěžovatelčinými námitkami vypořádal v potřebném rozsahu a v souladu s příslušnými zákonnými ustanoveními. Proto neshledá-li Nejvyšší správní soud důvod k odmítnutí kasační stížnosti, navrhuje žalovaný její zamítnutí.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Kasační stížnost je přípustná. Vzhledem k tomu, že jde o věc, v níž před krajským soudem rozhoduje specializovaný samosoudce, Nejvyšší správní soud se zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud tomu tak není, je namístě kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítnout jako nepřijatelnou.

pokračování

[8] Výklad zákonného pojmu „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, učinil Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Znaky tohoto pojmu jsou naplněny v případě „rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu“. Podle uvedeného usnesení je kasační stížnost přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturu odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[9] Stěžovatelka spatřuje přesah vlastních zájmů v potřebě vyřešit v judikatuře Nejvyššího správního soudu otázku, zda cizinec, kterému bylo v České republice uděleno povolení k trvalému pobytu, může splnit podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, přestože mu bezprostředně nehrozí navrácení do země původu.

[10] Vztahem trvalého pobytu na území České republiky a mezinárodní ochrany se zabýval rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2021, č. j. 3 Azs 241/2020-40, na který ostatně odkazuje i stěžovatelka. V bodě 43 citovaného rozsudku soud uvedl: *„K otázce povolení k trvalému pobytu stěžovatelky na území ČR dále kasační soud zdůrazňuje, že tento fakt neznamená, že stěžovatelka nemůže úspěšně žádat o mezinárodní ochranu. Tato skutečnost nemůže být, a to ani podpůrně, důvodem vedoucím k tomu, že se žalovaný nebude její žádosti ve všech jejích aspektech důkladně zabývat.“*

[11] Otázka významu povolení k trvalému pobytu pro možnou úspěšnost žádosti o mezinárodní ochranu tak byla v obecné rovině judikaturou zodpovězena, pro její stěžovatelkou požadované podrobnější zodpovězení není v projednávané věci prostor.

[12] Z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu totiž plyne, že *„zatímco důkazní břemeno může v některých případech nést i správní orgán, povinnost tvrzení leží vždy na žadateli o azyl. Představa, že by správní orgán sám zjišťoval pronásledování či potenciální ohrožení žadatele o azyl v zemi jeho původu, je zcela nereálná. Jedině žadatel sám nejlépe ví, z jakých důvodů svou zemi původu opustil, zda byl pronásledován a z jakých důvodů. V průběhu řízení o udělení azylu musí žadatel uvést veškeré relevantní důvody, na základě kterých poté správní orgán jeho žádost posoudí.“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2005, č. j. 4 Azs 151/2005-86, či usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2024, č. j. 7 Azs 96/2024-33, bod 11). Klíčovým zdrojem informací je vždy azylový příběh vyličený žadatelem (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2020, č. j. 6 Azs 109/2019-74, bod 18).

[13] Stěžovatelka požádala o mezinárodní ochranu, aby mohla žít s dcerou v Norsku. Netvrdila možné pronásledování v zemi původu a výslovně uvedla, že trestně stíhaná nebyla a ve své vlasti neměla žádné konkrétní problémy se státními či bezpečnostními orgány. To ostatně nyní projednávanou věc významně odlišuje od okolností rozsudku č. j. 3 Azs 241/2020-40, v níž se Nejvyšší správní soud zabýval případem žadatelky o azyl, která ve správním řízení předložila a navrhla provedení celé řady důkazů, které měly podporovat její azylový příběh (hrozba vydání za účelem trestního stíhání a tvrzené nebezpečí pronásledování). Z toho vyšel i krajský soud (mj. body 19 a 20 napadeného rozsudku).

[14] Stěžovatelčin trvalý pobyt na území České republiky tak sice nezabíval žalovaného povinnosti řádně posoudit její žádost o mezinárodní ochranu a nebránil by ani jejímu udělení, posouzení i jeho výsledek však byly závislé na rozsahu a obsahu stěžovatelčiných tvrzení v řízení o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný její tvrzení posoudil a k udělení mezinárodní ochrany neshledal důvod, přičemž nepřihlédl pouze k trvalému pobytu, ale též k politickým aspektům, vztahu se státními či bezpečnostními orgány země původu, případným stěžovatelčiným obavám z důvodu její rasy, pohlaví, náboženství, národnosti či příslušnosti k určité sociální skupině, stěžovatelčině rodinné a ekonomické situaci, jejímu zdravotnímu stavu a věku a riziku nuceného vycestování.

[15] Nebylo proto namístě zabývat se stěžovatelkou vznesenou otázkou, zda povolení k trvalému pobytu nemá mít při posuzování vůbec žádnou relevanci, nebo zda jeho relevance závisí na konkrétních okolnostech každého případu. V obou případech by s ohledem na skutkové okolnosti projednávané věci rozhodnutí žalovaného potvrzené napadeným rozsudkem obstálo. Ze stejného důvodu na tomto závěru nemůže nic změnit ani stěžovatelkou zmíněná Úmluva o právním postavení uprchlíků. Rozsudek norského Odvolacího soud v Borgartingu ze dne 11. 4. 2025 stěžovatelka v řízení u krajského soudu nezmínila, ač tak učinil mohla (napadený rozsudek byl vydán dne 3. 6. 2025). Tato námitka je proto nepřijatelná (104 odst. 4 s. ř. s.).

[16] Nejvyšší správní soud neshledal ani zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo být důvodem přijatelnosti stěžovatelčiny kasační stížnosti. Z ustálené judikatury plyne, že krajské soudy nemusí vypořádat každou dílčí námitku a nemusí výslovně reagovat na každé tvrzení, postaví-li své závěry na ucelené argumentaci, která věcně pokryje všechny argumentační body žaloby (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 17. 12. 2008, sp. zn. I. ÚS 1534/08, nebo rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2014, č. j. 7 As 126/2013-19 a ze dne 10. 12. 2021, č. j. 3 As 366/2019-41, bod 20). Krajský soud se v napadeném rozsudku dostatečně komplexně vyrovnal se stěžovatelčinými žalobními námitkami a zřetelně uvedl důvody, které ho vedly k jeho závěru.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

[18] Nejvyšší správní soud kasační stížnost sice odmítl, na což v rovině náhrady nákladů řízení obecně pamatuje § 60 odst. 3 s. ř. s., avšak k odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného přezkumu (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, odkazující na usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33). O náhradě nákladů řízení proto Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 větou první a odst. 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobkyně v řízení úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však náklady nad rámec běžné úřední činnosti, pročež se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

[19] Stěžovatelce byl usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 7. 2025, č. j. 6 Azs 84/2025-21, ustanoven k ochraně jejích práv zástupce Mgr. Bc. Milan Janák, advokát. Podle § 35 odst. 10 části věty první za středníkem s. ř. s. platí v takovém případě hotové výdaje a odměnu za zastupování ustanoveného zástupce stát. Podle § 7 bodu 5 a § 9 odst. 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), náleží ustanovenému zástupci odměna za dva

pokračování

úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) advokátního tarifu, a to za převzetí a přípravu zastoupení a písemné podání soudu ve věci samé (doplnění kasační stížnosti) ve výši 4 620 Kč, celkem tedy 9 240 Kč; a podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu náhrada hotových výdajů v paušální částce 450 Kč za jeden úkon právní služby, celkem tedy 900 Kč. Vzhledem k tomu, že ustanovený zástupce je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů o částku 2 129 Kč odpovídající výši této daně. Celkem tedy Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému zástupci částku ve výši 12 269 Kč. K jejímu uhrazení byla stanovena přiměřená lhůta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. prosince 2025

JUDr. Filip Dienstbier, Ph.D.
předseda senátu